

Lekarz weterynarii i psycholog zwierząt **Dagmara Mieszkis-Święcikowska** prezentuje rasy znane z wymagającego charakteru. Ujawnia te cechy najpopularniejszych psów, które mogą się wydać opiekunom zaskakujące. Aby ci, którzy planują w najbliższym czasie powiększyć rodzinę o czworonożnego przyjaciela, podjęli decyzję w pełni świadomi obowiązków, jakie ich czekają.

Duma Japonii

Przywiązane do swojej rodziny, a przy tym niezależne i samodzielne. Te urodziwe niewielkie psy idealnie wpasowują się w oczekiwania mieszkańców Kraju Kwitnącej Wiśni, gdzie rasa bije rekordy popularności. Od lat shiby uznawane są też za element dziedzictwa narodowego tego azjatyckiego państwa.

Szczenięta tej rasy wyglądają jak kotki lub pluszowe niedźwiadki. Trudno się im oprzeć. Od małego są sprytnymi odkrywcami i trzeba je mądrze socjalizować.

Shiba przypomina mniejszą wersję roślęgo, dostojnego akity. I właśnie dzięki swoim rozmiarom wybierany jest przez Japończyków, którzy mają do dyspozycji raczej niewielkie mieszkania. W Polsce populacja tych szpiców nadal jest nieliczna. Chociaż od kilku lat coraz częściej pojawiają się na wystawach i są chętniej trzymane w dużych miastach, wciąż ustępują popularnością swoim większym kuzynom. Rzadko się też mówi i pisze o tej wyjątkowej pod względem eksterieru i charakteru rasie, a szkoda, bo zasługuje na szersze zainteresowanie.

Uroczy i zadaniowy

Choć trudno w to uwierzyć, przodkowie shiby byli więksi, silniejsi i bardziej dzicy niż ich dzisiejsi potomkowie. Obecnie czworonogi te są zbudowane proporcjonalnie, dobrze umięśnione, posiadają wszystkie cechy charakterystyczne dla szpiców japońskich, wyraz ich pyska jest przyjemny, lisi w wyglądzie, z kolei ogon – charakterystycznie zakręcony nad grzbietem. Spotyka się shiby w kolorze rudym (aż do czerwonego odcienia), czarnym podpalanym i sezamowym (rude umaszczenie z czarnymi końcówkami włosów). Dość często rodzą się również osobniki białe. Ta wersja kolorystyczna z nieznanymi przyczyn uznawana jest jednak wyłącznie w Japonii. Shiba, podobnie jak akita, ma obowiązkowe znaczenia, tzw. urajiro. To charakterystyczne dla tych szpiców białe miejsca na sierści, umiejscowione w okolicy pyska, łap, na klatce piersiowej i brzuchu, nadające wyglądowi tych czworonogów lekkości.

Niegdyś shiby były psami typowo użytkowymi – pomagały myśliwym w polowaniach na dziką zwierzynę: tropiły ptaki, dziki, a nawet niedźwiedzie. Pracowały w pojedynkę i zespołowo. W stadzie były skuteczniejsze. Pomiedzy samcami dochodziło jednak do zatargów, dlatego grupe czworonogów na łowy tworzone z jedne-

go psa i kilku suk. Na polowaniu shiby były niezastąpione – bezbłędnie podejmowały trop zwierzyny, po czym rozpoczynały gonitwę za swoją ofiarą. Zawsze skupione na zadaniu i precyzyjne.

Ze względu na swoją niewiarygodną czujność, psy tej rasy szybko odnalazy się w specjalności stróżów domostw. Ludzie obdarzali je zaufaniem, powierzając pod ich opiekę swój majątek. Dziś spełniają się głównie w roli psów towarzyszących.

Niezależny inteligent

Shibę, jak każdego szpica, trudno okiełznać. Jest bardzo niezależny, potrafi stawiać opór w czasie szkolenia oraz ignorować polecenia opiekuna. Wychowaniem przedstawiciela tej rasy najlepiej zająć się jak najwcześniej, czyli w okresie szczeniństwa. Niezbędna jest wielokierunkowa socjaliza-

Shiby są ciekawskie. Uwielbiają obserwować otoczenie, najlepiej z wysoka.

cja czworonoga z otoczeniem, a potem ustalenie hierarchii w stadzie. Shiby stronią od dotyku człowieka, trzeba je do niego przyzwyczajać od pierwszych tygodni ich życia – oglądać uszy, łapki, pazury, głaskać po grzbiecie i brzuchu. Ułatwi to późniejszą pielęgnację, wizyty u lekarza czy wystawianie pupila na ringu. Dopiero potem przychodzi czas na szkolenie właściwe.

W shibie drzemie ogromny potencjał edukacyjny. Tak jak szybko się uczy, tak szybko się nudzi. Przeplatanie treningu elementami zabawy zachęci go do dalszego działania i w efekcie przyspieszy postępy w szkoleniu.

Przyswajanie kolejnych komend nie stanowi dla małego japończyka problemu. Gorzej z egzekwowaniem ich wykonania... Pies ten musi chcieć coś zrobić. W przeciwnym razie może zupełnie zignorować osobę wydającą polecenie. Oczywiście od zwierzaka, który jest podporządkowany opiekunowi, łatwiej wyegzekwować posłuszeństwo, a jasne, wcześniej ustalone zasady gry, zwiększają szansę na wzajemną współpracę i odniesienie wspólnego sukcesu w szkoleniu.

(Nie) spokojny duch

Shiba nigdy nie będzie typowym domatorem. Nie jest przy tym jednak uciążliwy, bo pod nieobecność opiekuna nie przejawia niszczylielskiej natury. Czas samotności wykorzystuje na odpoczynek.

Nie odmówi wspólnego wyjścia w plener z właścicielem. Na zewnątrz ożywia się, ⇨

TO I OWO O RASIE

- Shiba to rasa pierwotna, zakwalifikowana przez FCI do grupy V, czyli do szpiców i psów pierwotnych, do sekcji szpiców azjatyckich.
- Wywodzi się z górzystych terenów Japonii.
- Shiba jest uważany za protoplastę dzisiejszych psów – „wiekowości” rasy dowodzą wykopaliska archeologiczne z epoki Jomon (8000–200 lat p.n.e).
- Czworonogi te cieszą się największym uznaniem wśród wszystkich ras japońskich.
- Słowo „shiba” ma kilka znaczeń, m.in. „orzerek” (coś o niewielkich gabarytach), ale również „poszycie leśne”, „listowie”. Z kolei słowo „inu” oznacza „pies”. A zatem shiba inu to „mały pies”, „pies poszyciowy”, „pies do polowań w zaroślach”.
- Przez wiele lat funkcjonowała nazwa „shiba inu”, ale ostatnio używa się jedynie pierwszego członu „shiba”.
- Wzorec rasy został ustalony w 1934 roku.
- Kilka lat później w Kraju Kwitnącej Wiśni psy te uznano za symbol narodowy, żywy pomnik przyrody.
- Po raz pierwszy rasa została zaprezentowana na wystawie psich piękności w Tokio w 1939 roku.
- Po II wojnie światowej populacja shib drastycznie zmalała – jedną z przyczyn była epidemia wścieklizny, drugą zaś to, że pogrążeni w biedzie Japończycy byli zmuszeni jeść mięso tych czworonogów.
- W XX wieku zwiększyło się zainteresowanie rasą poza jej ojczyzną.
- Dużą popularnością shiby cieszą się zwłaszcza w Anglii i Stanach Zjednoczonych.

chętnie uczestniczy w aktywnościach podejmowanych przez opiekuna – doskonale sprawdza się w roli kompana podczas porannego joggingu czy przejażdżki rowerowej. Kilkukilometry dystans nawet w trudnym terenie pokonuje bez problemu. Lubi aportować przedmioty, grać w piłkę, ringo, skakać przez przeszkody.

Ten pies swoje potrzeby ruchowe uzależnia od aktywności opiekuna. Jeśli właściciel jeździ konno, zdrowy pupil z przyjemnością będzie mu towarzyszył. Jeśli pan lubi posiedzieć przed telewizorem z pilotem w ręce, czworonóg zaakceptuje taki tryb życia.

W plenerze często ujawnia się pierwotna predyspozycja shiby do polowań. Spuszczony ze smyczy i zwabiony tropem zwierzęcy może oddalić się od opiekuna i próbować zapolować. Wówczas pozostaje niewzruszony na nawoływania swojego pana. Na szczęście rasa ma doskonały zmysł orientacyjny i nie gubi się nawet w obcym terenie. Spacerując z shibą, należy się przyzwyczaić, że maszeruje się raczej samotnie. Pies najczęściej penetruje okoliczne krzaki, trawy i bardziej go „słyszczać”, niż „widać”. Melduje się co kilkadziesiąt sekund, żeby sprawdzić, czy jesteście, a potem znika.

Wobec napotkanych na spacerze zwierząt shiby zachowują się różnie. Mogą akceptować obecność pobratymców lub ich ignorować. Tolerują psy, które znają. Do obcych podchodzą z dystansem, uważnie obserwują ich poczynania. Potrafią skutecznie odpowiedzieć na zaczepki. Nie okazują lęku przed konfrontacją z innymi czworonogami. Dwa dominujące psy tej rasyzymane pod jednym dachem to nie lada wyzwanie dla opiekuna. Suczki są na ogół spokojniejsze, bardziej ugodowe.

Shiba poluje na napotkane na swojej drodze koty, ptaki czy gryzonie. Robi to instynktownie i skutecznie. Poza tym pogoń za ruchomym celem sprawia mu dużą frajdę.

Przyjacielski domownik

W przeciwieństwie do akity, jego mniejszy kuzyn to typ towarzyski. Lojalność i uczucia okazuje wszystkim domownikom, ale tylko wtedy, gdy ma na to ochotę. Kiedy potrzebuje побыć sam, oddala się od ludzkiej sfery i przebywa w odosobnieniu tak długo, jak sobie tego życzy. Nie ma wówczas siły, która zachęciłaby shibę do kontaktów towarzyskich. Pies ten wykazuje pewną skłonność do dominacji. Widoczne jest to zwłaszcza u dorastających samców. W przypadku przedstawicieli tej rasy niezwykle istotne jest zatem wczesne ustalenie hierarchii obowiązującej w ludzko-zwierzęcym stadzie. Ważne! Większość shib traktuje dzieci jak osobniki słabsze. I choć na ogół toleruje ich obecność, często podchodzi do nich z przymrużeniem oka lub nawet je ignoruje. Oczywiście właściwa socjalizacja z pociechami może być doskonałym wstępem do nawiązania silnej więzi między psem a maluchami, ale ten proces musi być rozłożony w czasie i odbywać się w obecności osób dorosłych.

Ludzi spotykanych na spacerze czy gości odwiedzających dom, shiba najczęściej traktuje z dystansem. Przeważnie nie spoufala się z „intruzami”, nie ekscytuje się spotkaniem. Zachowuje czujność, ale i spokój.

Abc pielęgnacji i żywienia

Poza gęstym, gładkim, krótkim włosiem okrywającym psy te posiadają obfity podszerstek. Osobniki, które na co dzień żyją w mieszkaniu, wykazują tendencję do ciągłego odnawiania się włosa. W związku z tym linienie zdarza się u nich dodatkowo w okresie jesienno-zimowym, kiedy włączamy w domach ogrzewanie. Znaczną utratę włosa obserwuje się również u suk tej rasy w czasie trwania rui. Poza okresami linienia z shib nie spada nawet jeden włos. W czasie „wylinki sezonowej” trzeba je jednak wyczesywać codziennie. Dobrze wtedy psa porządnie wykapać i wysuszyć. Warto co jakiś czas zwracać uwagę na stan okrywy włosowej i skóry. W gęstej sierści dużo łatwiej przeoczyć kleszcze, zadrapania, igliwie czy źdźbła trawy. Dodatkowo po każdym dłuższym spacerze w plenerze powinno się rzucić okiem na opuszki łap.

Szata shiby jest prawie nieprzemakalna i pozbawiona intensywnego psiego zapachu. Jeśli się on pojawi, może znamionować zaniedbania pielęgnacyjne lub schorzenia skórne. Częstotliwość kąpieli powinno się dostosować do danego osobnika. Psy wystawowe myje się przed każdym pokazem, zaś pupila domowego – dwa, trzy razy w roku. Oczywiście do pielęgnacji shiby używamy wyłącznie kosmetyków przeznaczonych dla psów. By wzmocnić

kolor umaszczenia czworonoga, warto zastosować szampon wydatniający barwę szaty. Miejscowe zabrudzenia włosa można usunąć, przecierając je mokrą gąbką. Należy też dodać, że shiba jest wielkim czyściochem. Wiele czasu poświęca na własną pielęgnację, myjąc się niekiedy jak kot. Co ciekawe, już od urodzenia wykazuje zamiłowanie do porządku, kilkutygodniowe szczenięta nigdy nie załatwią się w miejscu, w którym śpią.

Dieta shib musi być odpowiednio zbilansowana i zróżnicowana. Ważne, aby rodzaj karmy i jej dzienna racja były dostosowane do wieku i stopnia aktywności czworonoga. Inne zapotrzebowanie żywieniowe będzie miał osobnik typowo użytkowy, a inne pies przeznaczony do towarzystwa. Żadnego z nich nie wolno jednak przekarmiać – zgodnie z wzorcem rasy nie powinny ważyć więcej niż 10–14 kg.

Zdrowie w pigułce

Shiba cieszy się dobrym zdrowiem. O ile nie dotkną go choroby dziedziczne, do późnej starości (żyje długo) zachowuje wigor, dobrą kondycję fizyczną i psychiczną, a rachunki od lekarza weterynarii dotyczą jedynie szczepień i odrobaczania. Jest bardzo wytrzymała na zmienne warunki atmosferyczne i odporna na ból. Poza tym okazywanie jakichkolwiek słabości nie leży w naturze tego czworonoga. Raczej zamaskuje dolegliwości natury fizycznej czy psychicznej, niż wyjawi je otoczeniu. Lista schorzeń, do których shiba ma skłonności, jest bardzo krótka (w porównaniu z innymi rasami). Znaleźć na niej można: dysplazję stawów biodrowych i łokciowych, wypadanie rzepki kolanowej, postępujący za-

Shiby są niezwykle energiczne i aktywne. Uwielbiają wyprawy w plener, a ich ciekawska natura nie pozwala im usiedzieć w miejscu.

Shiby dzielą się na te, które uwielbiają wodę i kąpiel, oraz te, które zbiorniki wodne omijają z daleka. Niestety nigdy nie wiadomo, na który typ trafimy kupując szczenię.

Dwa samce pod jednym dachem? To wróży kłopoty. Psy bardzo często popadają w konflikty. Rolą właściciela jest zażegnywanie tych nieporozumień.

nik siatkówki oka, schorzenia skóry (alergiczne, bakteryjne).

Warto wspomnieć o profilaktyce. Właściciel musi pamiętać o regularnym odrobaczaniu pupila, corocznych szczepieniach przeciwko wściekliźnie, zakaźnym jednostkom chorobowym, stosowaniu preparatów przeciwko pasożytom zewnętrznym.

Dla kogo shiba?

Nie jest to pies łatwy w prowadzeniu. Należy się dobrze przygotować do jego wychowania – zapoznać się z publikacjami

poświęconymi rasie, szczenię kupić z hodowli, gdzie maluchy są dobrze socjalizowane. Opiekun tego szpica zawsze musi być autorytetem dla swojego pupila, bo jak wspomniano wcześniej, shiba jest niezależny i uparty. Jego właściciel powinien być więc cierpliwy, stanowczy, konsekwentny. W przeciwnym razie nie będzie mowy o wzajemnym porozumieniu i współpracy.

Dagmara Mieszkiś-Święcikowska
lekarz weterynarii, psycholog zwierząt

Dziękujemy hodowlom: „Hannibal” i „Tajgeta”
za udostępnienie psów do sesji.

PLUSY

- + wszechstronny
- + inteligentny
- + szybko się uczy
- + czujny
- + lojalny wobec opiekuna
- + odporny na zmienną aurę pogodową
- + niehałaśliwy
- + piękny, oryginalny i egzotyczny

MINUSY

- niezależny
- wykazuje skłonność do dominacji
- nieufny wobec obcych
- bywa agresywny wobec innych psów (zwłaszcza samce)
- zaborczy – namiętnie pilnuje przedmiotów, które uważa za swoją własność
- uparty

FOT. ZANETA-ZMUDA KOZINA (4)